

MØTEBOK

SAK NR: **Sak 32/2021**
 SAKSBEHANDLER: **Anne Frugård**
 Arkivnr.: 621.2

MØTEDATO: **2.9.2021**
 MØTESTED: **Tingvang**

SIGN: _____

Utskrift til:

Statskog SF
 Øystre Slidre kommune v/viltansvarlig
 ØSJFF v/Anders Frøberg

Taksering av lirype 2021. Regulering av jakttrykk.

Bakgrunn

Fjellstyret har siden 1996 basert småviltforvaltningen med bakgrunn i kunnskap gjennom registreringer/taksering av lirypebestanden før jakt. Fra 2008 har fjellstyret benyttet linjetaksering "Distance Sampling" (avstandsmetoden). Systemet drives av en webportal <http://honsfugl.nina.no> for registrering og håndtering av data fra taksering av ryper og skogsfugl.

I korte trekk går linjetaksering ut på at det er lagt ut 52 linjer på til sammen 135 km fordelt over hele allmenningen. Linjene skal dekke et gjennomsnitt av allmenningens lirypeområder som er beregnet til å omfatte omlag 400 km². Linjene skal følges slavisk med GPS, og hver oppflukt av rype registreres med antall fugl fordelt på kylling og voksen. I tillegg registreres oppfluktsted i avstand til linja. Disse, og flere data registreres i et dataprogram, som beregner antall ryper pr. km² og kyllingproduksjon.

Bare en svært liten arealdel (3-4 %) av allmenningens lirypeareal er taksert. Kunnskapen om bestandsforholdene er et estimat og ikke eksakt viten om den totale lirypebestanden. "Distance Sampling" er likevel det mest anerkjente takseringssystemet, og det er i bruk i de fleste store forvaltningsområder i Norge. Siden takseringen foregår før båndtvangen er opphevet, er det søkt om, og gitt dispensasjon av Øystre Slidre kommune. Linjetakseringen ble gjennomført i perioden 7.–19. august.

Norges fjellstyresamband lager hvert år en samlerapport over takstresultatene fra alle fjellstyrene, denne kalles RypeRapporten og legges ut på NFS sine hjemmesider og kan leses her: [RypeRapporten 2021](#)

Gjennomføring 2021

Takseringen er, i år som tidligere, gjennomført av fuglehundgruppa i Øystre Slidre jeger- og fiskerforening. Alle med ansvar for takseringslinjene deltok på takseringskurs i 2016, 2020 eller 2021. Ett takseringslag består minimum av to personer og to hunder. Det var forholdsvis gode forhold under årets taksering. Taksørene melder at de har sett mye rovfugl og kråkefugl under taksering. Samarbeidet mellom ØSJFF og fjelloppsynet har som før fungert utmerket både før under og etter taksering.

Resultater

Totalt er det taksert 131,7 km. Det er registrert 76 observasjoner med til sammen 260 liryper.

For å få mest mulig data i beregningene er statsallmenningen delt i 2 områder:

Område 1(A): Taksert 20 linjer med i alt **47,7 km**.

Område 2(B/C): Taksert 32 linjer med i alt **84 km**.

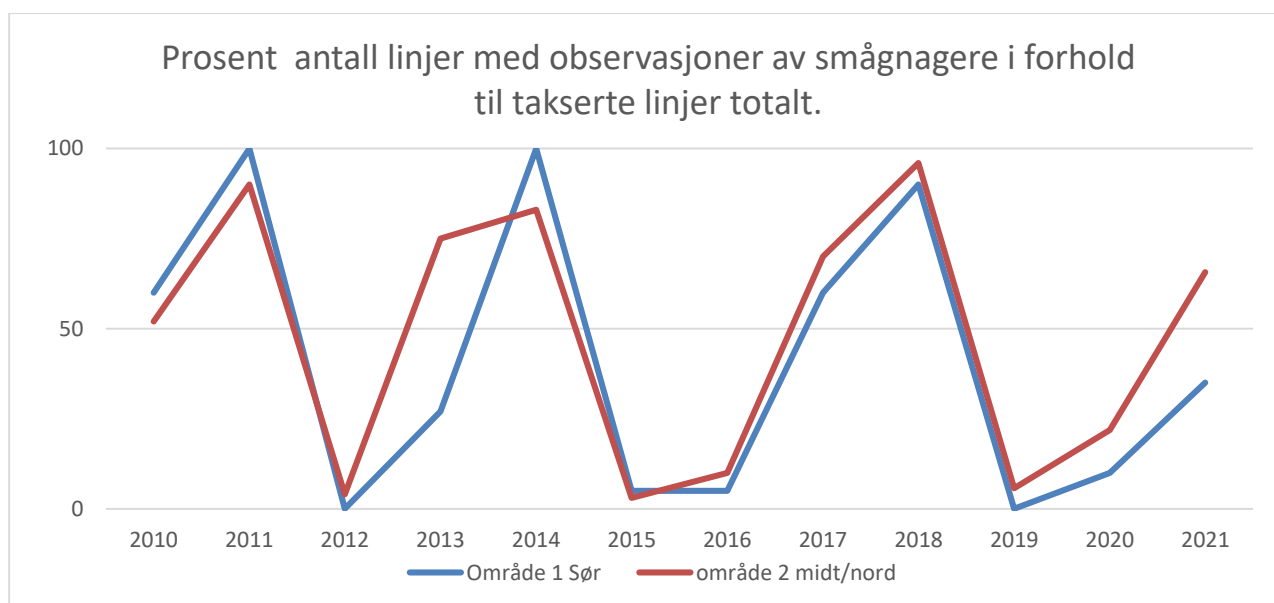
Resultater 2021:

Område (jaktfelt)	Ant linjer	Antall meter	Antall obs**)	Ant ryper	Ryper pr km ² *) (95 % sikkerhet)	Tetthet av voksen fugl	Prod. av kylling pr 2 voksne
1 (A)	20	47700	19	47	4,2 (2-8,8)	2,7	1,2
2 (B, C)	32	84000	57	213	10,3 (6,7-15,7)	5,2	2
samlet	52	131700	76	260	7,2 (4,9-10,7)	3,9	1,9

*) Tallene i (parentes) gjelder variasjonsmålet for estimatet; ryper pr km². Dvs. at antall ryper pr km² for hele allmenningen med stor sikkerhet ligger mellom 4,9 og 10,7.

***) Antall obs refererer til antall ganger en observerer fugl, kull eller enkeltfugler. For å få et godt estimat bør det være minst 40 obs i et område. I område 1 er det bare 19 obs og det er dermed et usikkert estimat. Det sikreste estimatet får vi når vi bruker tall for hele allmenningen (76 obs).

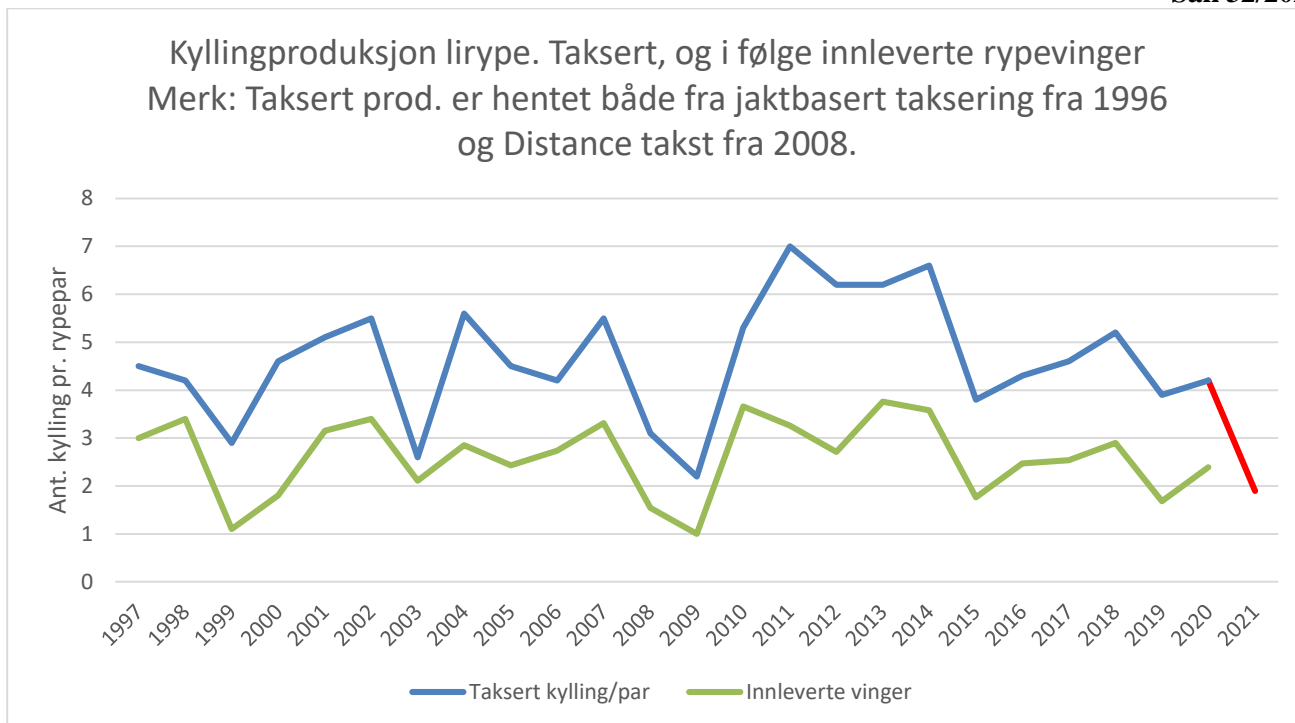

Figur 1. Kyllingproduksjonen er påvirket av mengden smågnagere, og det blir derfor også registrert smågnagere under takseringen. Det ble funnet smågnagere på 28 av 52 linjer i 2021 og på 9 av 52 linjer i 2020. I 2019 var et bunnår for smågnagere med observasjoner bare på 2 av 52 linjer. I 2018 var det bra med smågnagere, og det var observert smågnagere på 49 av 52 linjer. Både 2015, 2016 og 2019 må betraktes som bunnår for smågnagere, som normalt medfører høyere predasjon på egg og kyllinger.

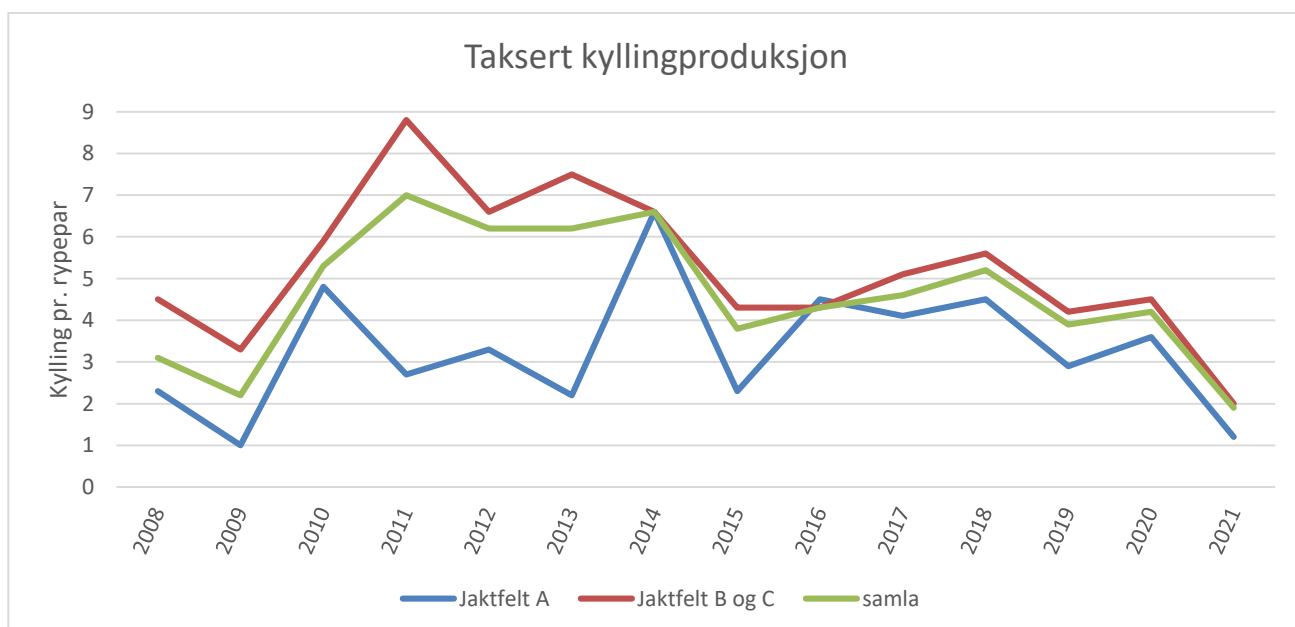
Sammenlignbare resultater fra DISTANCE – taksering tidligere år:

		-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21
Område 1 Felt A	Ryper pr km ²	28	8	19	6	3	2	13	10,6	10,5	12,5	20,7	9,7	13,8	4,2
	Kyllingprod.	2,3	1	4,8	2,7	3,3	2,2	6,6	2,3	4,5	4,1	4,5	2,9	3,6	1,2
Område 2 Felt B og C	Ryper pr km ²	11	6	16	20	15	33	21	24,9	16,7	17,6	21,3	17,9	19,1	10,3
	Kyllingprod.	4,5	3,3	5,9	8,8	6,6	7,5	6,6	4,3	4,3	5,1	5,6	4,2	4,5	2
Samla	Ryper pr km²	20	7	19	15	8	18	17	17,8	13,6	15,1	21	13,8	16,4	7,2
	Kyllingprod.	3,1	2,2	5,3	7	6,2	6,2	6,6	3,8	4,3	4,6	5,2	3,9	4,2	1,9

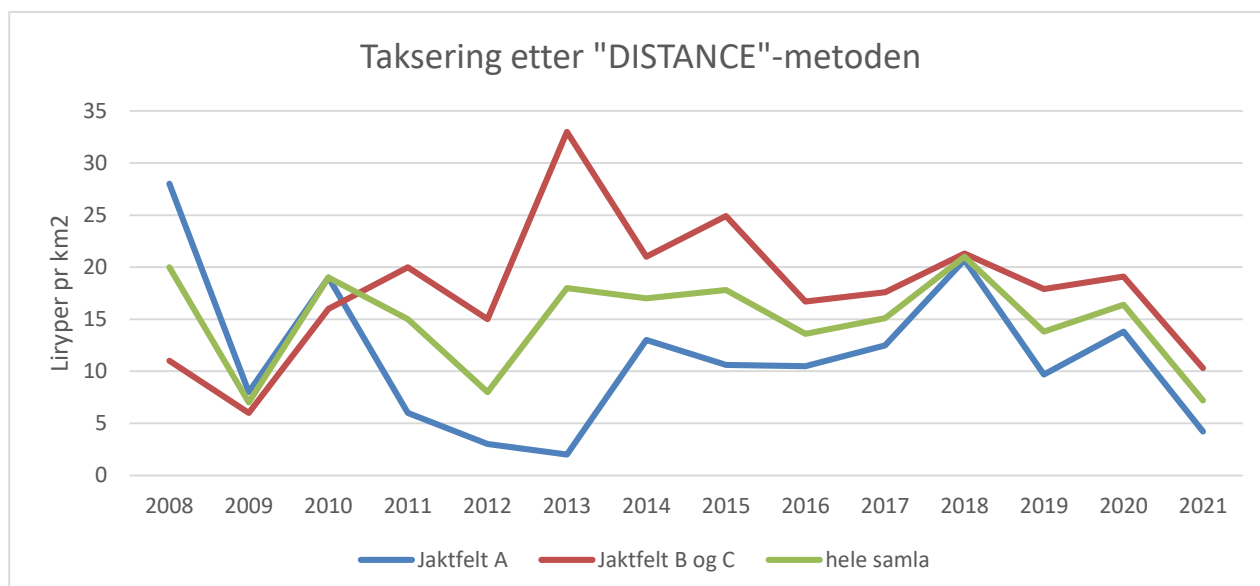
Systemet har vært og er i endring. Bestandstall fra tidligere år kan derfor ikke direkte sammenlignes, men betraktes som en indikasjon. Når vi sammenligner årets tall med gjennomsnittet fra de 13 årene vi har hatt linjetaksering er kyllingproduksjonen i år svært lav (gj.snitt 4,6). Rypetettheten er også lav (gj.snitt 14,9).

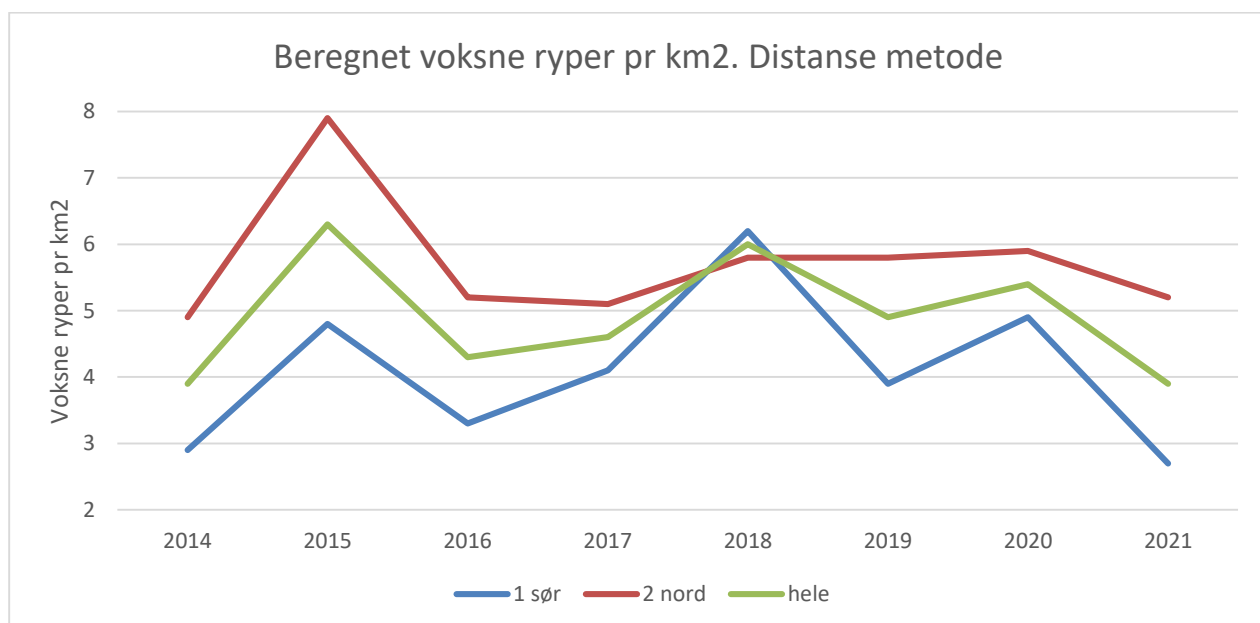
Figur 2. I 2019 ble det stilt spørsmål om takseringen var bra nok. Vår erfaring er at takseringen som gjennomføres er bra, og vi baserer denne påstanden bl.a. på at det er klart samsvar i svingningen i kyllingproduksjon hos lirype når en sammenligner taksering i august og innsamling av rypevinger etter jakta. Den store forskjellen i nivå kan blant annet forklares med at data er innhentet på forskjellig tidspunkt. Taksering er gjennomført i midten av august, og vingeprovne er fra jakta (15/9 og utover). Predasjonstapet er høyere hos kylling enn hos voksen fugl. I tillegg kan det også skyldes metodebruk. For å få best mulige data er vi avhengige av at flest mulig jegerne sender inn rypevinger til oss etter jakta. Rapport om felling og sett-småvilt er et krav i våre jaktregler, i tillegg er det et sterkt ønske fra oss at jegere sender inn rypevinger. Rypevingene er også vår eneste mulighet til å overvåke kyllingproduksjon hos fjellrypebestanden.

Figur 3. Taksert kyllingproduksjon fordelt på jaktfelt. Forskingen mener at et uttak på 15 % av taksert bestand i liten grad påvirker neste års hekkebestand hvis kyllingproduksjonen er på mer enn 2,5 kylling/par. Noen fjellstyrer har laget seg en fast grense for hvor høy kyllingproduksjon det må være før det kan åpnes for jakt.

Figur 4. Takstresultat fordelt på jaktfelt og samla for hele statsallmenningen. Jaktfelt A er i sør og jaktfelt B/ midt og nord. Alle områder viser en nedgang ifra i fjor.

Figur 5. Voksne ryper pr. km² fordelt på jaktfelt og samla for hele statsallmenningen. Blå linje viser resultatene for jaktfelt A (sør), rød linje viser resultater for jaktfelt B og C, og grønn linje viser samla verdier. I alle jaktfelt har taksert antall voksne ryper pr km² (fig.5) hatt en nedgang fra i fjor, men vi ser at nedgangen er størst i sør(A).

Vurderinger

Svingninger i rypebestandene er det ikke lett å bli klok på, men at det er en kompleks dynamikk knyttet til bl.a. klima, smånagere/andre arter, sosiale mekanismer, predatorer og parasitter er det enighet om. Rypedynamikken kan drives simultant av mange interaksjoner i økosystemet som er følsomme for klimaendringer, noe som bidrar til kompleks dynamikk. Hvor stor betydning jakt har for rypebestandene har forskningen heller ikke noe klart svar på. Noen norske studier antyder at jakt kan ha betydning, og vi vet ikke under hvilke forhold jakt virkelig får betydning. Samtidig viser oppfølging av store områder i Sverige som har vært utsatt for henholdsvis hardt jaktpress og områder helt uten jakt, at det ikke er noen sammenheng mellom jaktpress og antall voksne fugler som fins i området neste vår.

Et viktig prinsipp i viltforvaltningen er at en art kan bare høstes dersom best tilgjengelig informasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd. Hvorvidt arten produserer et høstingsverdig overskudd må avgjøres ut fra en vurdering av biologiske forhold som bestandens størrelse, reproduksjonsevne, konkurranse fra andre arter, predasjon, næringstilgang og artens følsomhet for miljøendringer. For lirype mener forskere at et jaktuttak på 15 % av taksert rypebestand kan brukes når kyllingproduksjonen er over 2,5. I 2021 er kyllingproduksjon 1,9 når hele takseringsområdet ses under ett, og på henholdsvis 1,2 i område A og 2,0 i område B når vi deler takseringsområdet opp. Hverken område A eller B har en taksert kyllingproduksjon over 2,5.

Lirype

Bestandsforholdene for lirype i 2021 på et lavt nivå sammenlignet med årene etter start av linjetaksering i 2008. Kyllingproduksjon er svært lav i hele allmenningen. Årets takstresultat er sammenlignbart med resultatene fra året 2009, og er på det laveste nivå siden vi startet med linjetaksering.

2015 skilte seg ut som et år med bra bestand av voksne liryper. Ellers i perioden 2014-17 var bestanden av voksne ryper ikke særlig bra. I 2018 var vi tilbake på samme nivå som i 2015. Det så da ut til å være jevnere mellom områdene, mens variasjonen mellom linjene, spesielt i sør, var veldig stor. I 2019 var det igjen større variasjon mellom områdene, total tetthet av voksen fugl for hele området hadde gått ned. Nedgangen var spesielt stor i sør, og det førte til at fjellstyret stoppet rypejakta i sør fra 1.11 for å ta vare på mest mulig av disse rypene som var i live seint på høsten og som skulle danne grunnlaget for produksjonen i 2020. Det var derfor gledelig å se at vi hadde en oppgang i både taksert kyllingproduksjon og voksne ryper fra 2019 til 2020. I 2021 ser vi imidlertid en nedgang både for voksne ryper (stamfugl) og i kyllingproduksjon.

Tetthet:

Beregninger etter programmet DISTANCE viser en rypetetthet på 7,2 ryper pr. km² for hele allmenningen, med konfidensintervall (4,9 – 10,7). Det er beregnet 4,2 ryper/km² i sør, og 10,3 ryper/km² i midt og nord.

Årets taksering angir en total lirypebestand i statsallmenningen på ca 3000 liryper, det er mer enn en halvering fra 2020, og en nedgang på ca 5400 liryper fra i 2018 da takseringsresultatet samla var det beste vi har hatt på 10 år. I år har vi det dårligste takseringsresultatet siden 2009.

Taksert kyllingproduksjon:

Kyllingproduksjonen er lav (1,9) sammenlignet med gjennomsnittet for de siste 13 årene (gj.snitt 4,8).

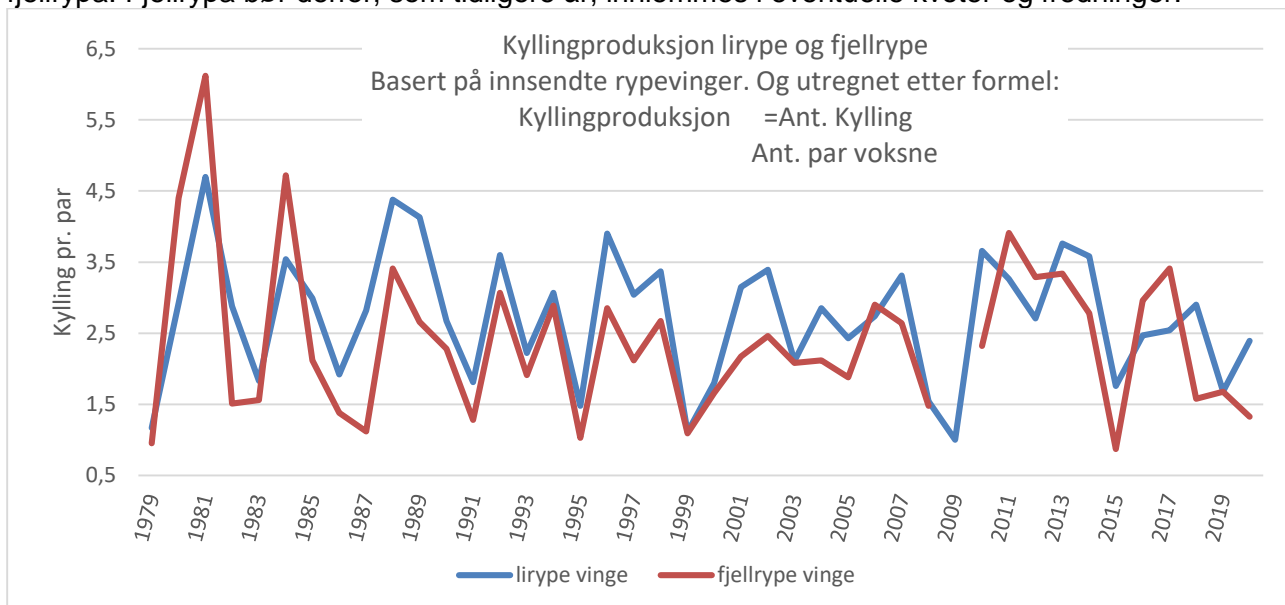
Fjellrype

I følge vår jaktstatistikk har fjellrypebestanden en svak men jevn oppgang fra 2009 og fram til og med 2018. I 2019 og i 2020 ble det som ventet ikke spesielt bra forhold for fjellrypa, og sannsynligvis er det lignende eller enda dårligere stilt i år.

Hvis det skal takseres må det benyttes metoder som gir et godt bilde av bestanden, og vi er ikke kjent med at det finnes en god takseringsmetode for fjellrype. Siden det ikke foretas noen registreringer er det usikkert hvordan bestanden er selv om «sett-vilt» og innsamlede vinger gir oss noen svar etter at jakta er over. Innsamling av vingepøver gir oss en ekstra sikkerhet om at

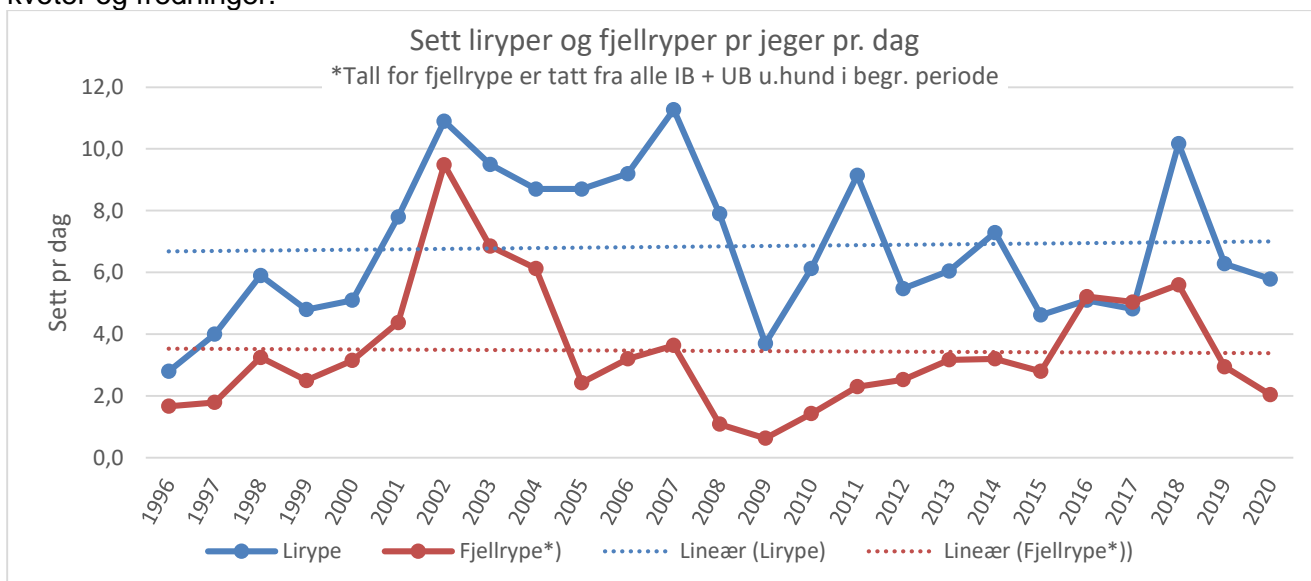
takseringsresultatet for lirype er til å stole på. I tillegg er den eneste informasjonen vi har om kyllingproduksjon på fjellrype fordi det ikke er mulig å takserer fjellrypa på samme måte som lirypa.

Vi samler inn rypevinger fra jakta i Øystre Slidre statsallmenning, og der kan vi hente ut nyttig informasjon. De aller fleste år viser vingeprovne våre en sammenheng mellom kyllingproduksjon for lirype og for fjellrype, selv om det i 2020 var en økning for lirype og en nedgang for fjellrype. De fleste årene viser vingeprovne våre også en noe lavere produksjon for fjellrype enn for lirype. Det er ingen signal som tilsier at det er god kyllingproduksjon hos fjellrype i år, snarere tvert imot, og det er derfor uaktuelt å åpne for jakt på fjellrype i år der det ikke åpnes for jakt på lirype. Dersom det skulle åpnes for jakt på fjellrype i år der lirypa fredes vil det også føre til et økt og uønsket jaktpress på fjellrypa. Fjellrypa bør derfor, som tidligere år, innlemmes i eventuelle kvoter og fredninger.

Figur 6. De aller fleste år viser vingeprovne våre en sammenheng mellom kyllingproduksjon for lirype og for fjellrype, selv om det i 2020 var en økning for lirype og en nedgang for fjellrype. De fleste årene viser vingeprovne våre en noe lavere produksjon for fjellrype enn for lirype.

En annen grunn for å innlemme fjellrypa i kvoter og fredninger er at det for mange jegere er vanskelig å skille fjell- og lirype litt ut på høsten. Argument som taler imot å ta med fjellrypa i kvoter/fredninger er at jakt på fjellrype i praksis har en kortere jakt sesong (pga være og føre). I tillegg har vi i Øystre Slidre relativt små områder med fjellrypeareal sett i forhold til de store nærliggende fjellområdene med fjellrypebestander som det i praksis ikke jantes i. Likevel bør fjellrype innlemmes i eventuelle kvoter og fredninger.

Figur 7. Sett ryper pr. jegerdag. Det har vært en nedgang i sette ryper fra 2018.

Orrfugl

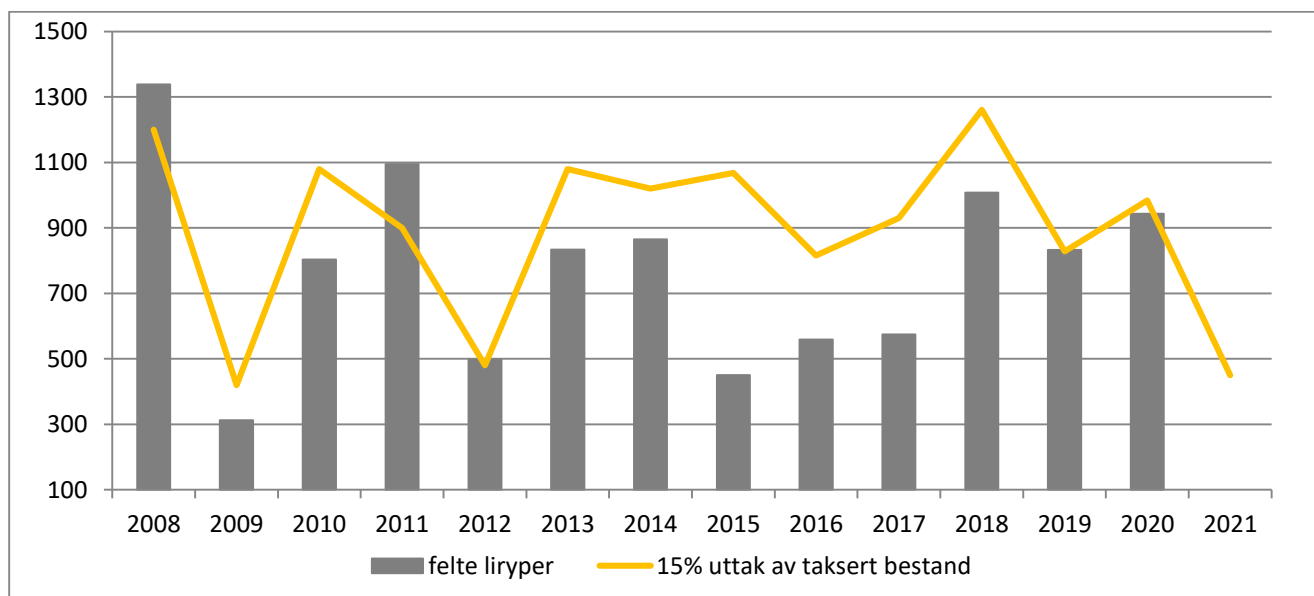
Takseringen er rettet mot lirype, men observasjoner av andre arter registreres. I år er det observert 12 orrfugl i sør. I 2019 og 2020 ble det observert 15 orrfugl. I 2018 ble det observert 6 orrfugl, og 13 orrfugl i 2017. Orrfuglbestanden har vært svært lav i mange år, og det er kun i sørlige del av statsallmenningen at vi har orrfuglterreng. Derfor bør det heller ikke åpnes for jakt på orrfugl i år der rype fredes. Selv om orrfuglbestanden er tilsynelatende stabil vil en åpning for jakt trolig føre til et for stort jaktpress på orrfugl.

Andre arter

Det er observert smågnagere på 28 av 52 linjer, hare på 1 av 52 linjer og rev på 0 av 52 linjer. Bestanden av hare har vært bra i flere år, men fra 2017 har det vært en nedadgående trend. I 2019 var det påvist flere tilfeller med harepest i Øystre Slidre kommune uten at dette ga store utslag i felt eller sett hare. Likevel bør vi i år være litt restriktive slik at det ikke blir for stort jaktpress på hare dersom andre småviltarter fredes.

Beregning av jaktuttak m.m.

De siste rypeforskningsprosjekter viser til at det er forsvarlig med jaktuttak på 15 % av taksert rypebestand uten at det påvirker neste års hekkebestand. Uttaket i Øystre Slidre statsallmenning har ligget på gjennomsnittlig 13 % i perioden 2008-2020. I gode år kan det tas ut noe mer, mens det i dårlige år bør tas ut mindre enn 15 %. Dette uttaksmålet forutsetter at det er en kyllingproduksjon på mer enn 2,5 kylling pr. rypehøne.

Figur 8. Den gule linjen viser det forskningen mener er et forsvarlig jaktuttak jf. taksering, og de grå søylene viser beregnet antall felte ryper i Øystre Slidre statsallmenning de ulike årene. Dersom vi skal lytte til forskningen så skal den grå søylen ikke være høyere enn den gule linja, men denne metoden med jaktuttak på 15 % av taksert rypebestand kan bare brukes når kyllingproduksjonen er over 2,5. I 2021 er det en taksert kyllingproduksjon på 1,9. Det er når bestanden er lav at jakta har størst betydning for bestanden.

Tiltak for å begrense jaktuttak

Fjellstyret har gjennom vedtatte begrensninger de fleste år klart å holde et gjennomsnittlig uttak på under 15 % av taksert lirypebestand. Dette viser at reguleringsmekanismene som brukes, sannsynligvis har en virkning. Det er viktig å finne en balanse mellom antall jegere som får jakte, samtidig som at de som jakter, også får lov å felle ryper når bestanden er bra. I 2021 har vi en bestand på ca 3000 ryper, og produksjon på kun 1,9 kyllinger/høne. Vi kan derfor ikke bruke målet om et uttak på 15 % av høstbestanden før jakt slik forskningen anbefaler fordi kyllingproduksjonen er under 2,5 kylling pr par i år. En kvote på 2 ryper pr dag har ca 20 % reduserende effekt på uttaket og 1 rype/dag ca 50 % effekt i forhold til ingen kvote. Slik vi ser det er strenge kvoter ikke nok i år og derfor bør det ikke gjennomføres småviltjakt. Harejakt med harehund bør kunne gjennomføres med noen begrensninger.

Tiltakene virker best når jegerne har forståelse for, og er enige i de begrensningene som settes:

- Fjellstyrets fastsatte jakttider i jaktreglene bør begrenses, og det bør ikke åpnes for småviltjakt unntatt for harejakt med harehund.
- I år er det forholdsvis liten variasjon mellom bestanden i sør og nord, og reguleringene bør derfor være like for hele allmenningen. Dersom et område fredes vil det også føre til et større jaktpress i andre områder.

Etter at det ble startet med taksering i 2008 er det, bortsett ifra i år, 2009 og 2012 som vært de årene med dårligst takseringsresultat.

		2009	2012	2021
Område 1	Ryper pr km2	8	3	4,2
Felt A	Kyllingprod.	1	3,3	1,2
Område 2	Ryper pr km2	6	15	10,3
Felt B og C	Kyllingprod.	3,3	6,6	2
Samla	Ryper pr km2	7	8	7,2
	Kyllingprod.	2,2	6,2	1,9

I 2009 og 2012 var det følgende reguleringer:

	2009	2012
<i>Regulering:</i>	Småviltjakt, med sterke begrensninger. Dagskvote på 1(ett) vilt pr. dag og maksimalt 8(åtte) vilt i løpet av 2009. Med vilt menes lirype, fjellrype, orrfugl, hare, and eller vader. Jakt med harehund i perioden 1. -15. oktober. Kan ikke felle annet småvilt enn hare. Dagskvote settes til 1 (èn) hare pr. jaktlag pr. dag, og maks 3 (tre) harer pr. jaktlag i løpet av 2009.	Fredning av lirype i sørre del. Dagskvote 2 (1 f.o.m. 16.10)

Det har aldri vært totalfredning av rype i Øystre Slidre statsallmenning tidligere, men i år er totalfredning foreslått fra administrasjonen.

Naturmangfoldsloven § 7

Jf § 7 skal saken vurderes opp mot bestemmelsene i §§ 8-12:

Småviltbestandene har store naturlige svingninger. I denne saken er forslag til bestemmelser for årets jakt vurdert med bakgrunn i taksering av lirypebestanden, lirype utgjør ca 80 % av antall felte småvilt i statsallmenningen. Kunnskapsgrunnlaget er så godt som det innen rimelige krav lar seg gjøre å framskaffe. Jf vitenskapelig kunnskap er det i saken lagt opp til at uttaket ikke skal være større enn ca 15 % av registrert lirypebestand, og dermed i liten grad vil påvirke neste års hekkebestand dersom kyllingproduksjonen er over 2,5 kylling pr. par. Vi kan ikke bruke målet om et uttak på 15 % av høstbestanden før jakt slik forskningen anbefaler siden kyllingproduksjonen er under 2,5 kylling pr par i år. Slik vi ser det bør det ikke gjennomføre småviltjakt i år, men harejakt med harehund bør kunne gjennomføres med noen begrensninger. En anser foreslått uttak som bærekraftig, og at saken er vurdert tilstrekkelig i forhold til tilgjengelig kunnskap (§8) og føre-var-prinsippet (§9). §§ 10-12 er også vurdert. En kan ikke se at forslag til vedtak er i konflikt med disse forhold.

Fjellovas § 23, siste ledd

"Før fjellstyret gjer noko vedtak etter andre og tredje stykket, skal kommunen uttale seg. Er det usemje mellom fjellstyret og kommunen, må fjellstyrevedtaket leggjast fram for departementet som tek avgjerd i saka."

Saken, med forslag til vedtak, er oversendt kommunen for uttale. Kommunen skriver at; «Øystre Slidre kommune mener fjellstyret har gjort ei grundig vurdering av årets takseringsresultater og

støtter forslaget om å ikke åpne for jakt på annet enn hare i år grunna lav bestand.» Hele uttalen er vedlagt (vedlegg 1).

Innspill fra Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening

Takseringsresultatet og dette saksdokumentet er som vanlig sendt til Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening som får mulighet til å komme med innspill, og ØSJFF konkluderer med at;

«Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforeningen støtter fjellstyrets forslag om å ikke åpne for småviltjakt i 2021, med mindre man kan finne faglig grunnlag for å åpne opp for småviltjakt med strenge restriksjoner. Da for å ivareta en uavbrutt tradisjon av stor betydning for mange av våre medlemmer, og for rekrutteringen av nye/ynge jegere.

Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforeningen støtter forslaget om å åpne for harejakt med harehund og salg av treningskort for fuglehund med krav om registrering av sett vilt. I tillegg oppfordrer vi sterkt til jakt på smårovvilt.» Hele uttalen er vedlagt (vedlegg 2).

Rekruttering

Alle 14 og 15 åringer kan få gratis opplæringsjakt på småvilt, og Oppland JFF har årlig hatt ei helg med opplæringsjakt der fjellstyret bidrar med gratis jaktkort. I 2018 og 2019 tildelte Øystre Slidre fjellstyre i tillegg 5 stk gratis jaktkort (dagskort) til førstegangsjegere, altså jegere som samme år hadde tatt jegerprøven. Dette er et samarbeid mellom fjellstyrene og NJFF. I 2020 tildelte fjellstyret 5 stk 2 dg jaktkort til førstegangsjegere (jegere som tok jegerprøven i 2020), med samme forutsetninger som tidligere. Alle disse tilbudene beskatter i liten grad bestanden, men for de ferske jegerne som får benytte seg av tilbudet kan det likevel bety mye. Det vil likevel sende et feil signal dersom jakt for denne gruppen jegere kan fortsette på andre vilkår/begrensninger enn for andre jegere.

Forslag til reguleringer i andre statsallmenninger

2021	Øystre Slidre	GAUSDAL	Vestre SLIDRE	FRON	Øyer	Stjørdal
Total tetthet	7,2	6,6	15,8	18,6	15	35,3
Kylling Pr par	1,9	1,1	2	3,2	2,9	4
Forslag til begrensning:	Se forslag til vedtak.	Forslag om fredning av rype. Avgjøres av fjellstyret på møte 2. sept.	Kvotefastsettelse skjer 1. september. Det er færre kyllinger og større andel voksen fugl enn i 2020. Dette vil kunne påvirke kvotene, da fjellstyret ønsker å være forsiktig med å beskutte den høye andelen stamfugl.	Begrensning blir på en rype pr dag på dagskort og max 5 ryper samlet for liryper og fjellryper for 5-dagerskort og sesongkort.	Trolig gjennomføres jakta med lav dagskvote.	Dagskvote er satt til 3 fugler/dag og det legges ut 50 jaktkort for salg fra 1. oktober.

Det er en god ide å kalibrere seg litt, spesielt siden fjellstyremedlemmene i forkant av denne årlige saken ofte blir kontaktet av engasjerte jegere. En annen grunn til å gløtte på takseringsresultat fra andre deler av Sør-Norge er at det trengs 30-50km² for å forvalte voksne liryper og unge stegger som er ganske stedbundne. Vi trenger 3-400km² for å forvalte halvparten av de unge hønene (framtidens eggleggere). Til sammenligning er Øystre Slidre statsallmenning og Heimdalen totalt 550km². Mange av de andre områdene har en noenlunde lik nedgang i lirypebestanden som det vi ser for våre områder, dessverre er det ikke så lett å få tak i data fra alle områder ennå.

Lovhjemmel

Alle som siste året har vært og som fremdeles er fast bosatt i Norge har rett til, under like vilkår, å drive småviltjakt uten hund i statsallmenningene, jf. fjellovas § 23, 1. ledd. Fjellstyret har imidlertid myndighet til å regulere jakttrykket, men må da sørge for en rimelig fordeling mellom uten- og innenbygdsboende. Fjellstyret er imidlertid ikke pålagt å stille alle søkere likt ved tildelingsprosedyren, det sentrale er å sikre en rimelig fordeling. Dersom situasjonen er slik at det er få innenbygdsboende jegere og mange utenbygdsboende søkere, har fjellstyret anledning til å slippe til alle innenbygdsboende, selv om adgangen er regulert for de utenbygdsboende.

Fjellstyret skal vurdere følgende forhold:

- Kvoteregulering for alle arter.
- Dagskvote/sesongkvote
- Område/tidsrom.
- Selge flere jaktkort?
- Stoppe all jakt eller avslutte jakta tidligere?
- Hvilke arter.
- Vurdere snarefangst, evt. reguleres i tid og antall snarer pr. jaktkort.

Forslag til vedtak

Fjellstyret legger vekt på å finne en fornuftig balanse mellom bærekraftig høsting og det å ivareta både lokale og tilreisende jegere sine interesser. Med hjemmel i fjelloven § 23 vedtar fjellstyret følgende begrensninger som skal gjelde under småviltjakta 2021:

Alle jegergrupper unntatt harejegere:

Hele allmenningen:

- Det åpnes ikke for jakt på småvilt. Med småvilt menes lirype, fjellrype, orrfugl, hare, and eller vader.
- Siden det ikke åpnes for jakt åpnes det for et begrenset salg av treningskort for fuglehund i perioden 15. september til 31. oktober. Det blir satt krav om føring av sett-vilt skjema for treningskort.

Utenbygds jegere som allerede har kjøpt jaktkort for småvilt får følgende refusjonsalternativer:

1. Refusjon av jaktkort. Innbetalt beløp vil bli refundert, med fradrag av et administrasjons-gebyr på 15% av kjøpesummen.
2. Jaktkortet gjøres om til treningskort til fuglehund. Det blir satt krav om føring av sett-vilt skjema for treningskort.
3. Mulighet til å benytte tildelt jaktkort for 2021 i 2022 mot et administrasjons-gebyr på 15% av kjøpesummen.

Fjellstyret overlater til fjellstyreadministrasjonen å finne gode løsninger for refusjon av jaktkort, overføring av jaktkort til 2022 og salg av treningskort.

Harejakt med harehund:

Det åpnes for harejakt med harehund. Harejegere kan ikke felle annet småvilt enn hare. Dagskvote settes til 1 (èn) hare pr. jaktlag pr. dag, og maks 3 (tre) harer pr. jaktlag i løpet av 2021.

Smårovilt:

Jakt går som normalt.

Vedtak

Fjellstyret legger vekt på å finne en fornuftig balanse mellom bærekraftig høsting og det å ivareta både lokale og tilreisende jegere sine interesser. Med hjemmel i fjelloven § 23 vedtar fjellstyret følgende begrensninger som skal gjelde under småviltjakta 2021:

Alle jegergrupper unntatt harejegere:

Hele allmenningen:

- Det åpnes ikke for jakt på småvilt. Med småvilt menes lirype, fjellrype, orrfugl, hare, and eller vader.
- Siden det ikke åpnes for jakt åpnes det for et begrenset salg av treningskort for fuglehund i perioden 15. september til 31. oktober. Det blir satt krav om føring av sett-vilt skjema for treningskort.

Utenbygds jegere som allerede har kjøpt jaktkort for småvilt får følgende refusjonsalternativer:

1. Refusjon av jaktkort. Innbetalt beløp vil bli refundert, med fradrag av et administrasjons-gebyr på 15% av kjøpesummen.

2. Jaktkortet gjøres om til treningskort til fuglehund. Det blir satt krav om føring av sett-vilt skjema for treningskort.
3. Mulighet til å benytte tildelt jaktkort for 2021 i 2022 mot et administrasjons-gebyr på 15% av kjøpesummen.

Fjellstyret overlater til fjellstyreadministrasjonen å finne gode løsninger for refusjon av jaktkort, overføring av jaktkort til 2022 og salg av treningskort.

Harejakt med harehund:

Det åpnes for harejakt med harehund. Harejegere kan ikke felle annet småvilt enn hare.

Smårovvilt:

Jakt går som normalt.

Enstemmig.

Vedtaket kan iflg. § 28 i forvaltningsloven, påklages. En eventuell klage skal være skriftlig og sendes Øystre Slidre fjellstyre innen 3 uker fra mottak av dette vedtak. Parter har rett til innsyn i sakens dokumenter jfr. Forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vedtaket fattet med hjemmel i fjellovens § 23, gjelder 1 uke etter at det er kunngjort.

Vedlegg 1. Uttale fra Øystre Slidre kommune.

Dykkar ref.:

Vår ref.:

Arkiv:

Vår dato:

NEDTAL - 21/8592

K45

26.08.2021

Uttale til Øystre Slidre fjellstyre - Taksering av lirypebestanden 2021 -**Regulering av jaktuttak**

Øystre Slidre fjellstyre har i de siste 20 åra taksert lirypebestanden i Øystre Slidre statsallmenning med takseringsmetoden Distance Sampling (linjetaksering ved bruk av hund). Linjetaksering er ei vitenskaplig metode for å beregne hvor mange ryper det er innafør eit område.

Bestandsforholdene for lirype i 2021 er på et lavt nivå sammenligna med åra etter oppstart av linjetaksering i 2008. Kyllingproduksjonen er svært lav i hele allmenninga. Årets takseringsresultat er sammenlignbart med resultatene fra året 2009, og er på det laveste nivå siden linjetaksering starta.

Sammenlignbare resultater fra DISTANCE – taksering tidligere år:

		-08	-09	-10	-11	-12	-13	-14	-15	-16	-17	-18	-19	-20	-21
Område 1	Ryper pr km2	28	8	19	6	3	2	13	10,6	10,5	12,5	20,7	9,7	13,8	4,2
Felt A	Kyllingprod.	2,3	1	4,8	2,7	3,3	2,2	6,6	2,3	4,5	4,1	4,5	2,9	3,6	1,2
Område 2	Ryper pr km2	11	6	16	20	15	33	21	24,9	16,7	17,6	21,3	17,9	19,1	10,3
Felt B og C	Kyllingprod.	4,5	3,3	5,9	8,8	6,6	7,5	6,6	4,3	4,3	5,1	5,6	4,2	4,5	2
Samla	Ryper pr km2	20	7	19	15	8	18	17	17,8	13,6	15,1	21	13,8	16,4	7,2
	Kyllingprod.	3,1	2,2	5,3	7	6,2	6,2	6,6	3,8	4,3	4,6	5,2	3,9	4,2	1,9

Beregninger etter programmet DISTANCE viser en rypetetthet på 7,2 ryper pr km² for hele allmenninga, 4,2 ryper/km² i sør og 10,3 i midt og nord. Årets taksering angir en total lirypebestand i statsallmenninga på omlag 3000 liryper. Det er mer enn en halvering fra 2020. Kyllingproduksjonen på 1,9 er lav sammenligna med gjennomsnittet de siste 13 åra (snitt 4,8).

De siste rypeforvaltningsprosjekter viser til at det er forsvarlig med jaktuttak på intill 15% av taksert høstbestand uten at de påvirker neste års hekkebetsand. Dette forutsetter en kyllingproduksjon på mer en 2,5 kylling/rypehøne. Det er når bestanden er lav, at jakta har mest betydning for bestanden.

Med bakgrun i årets takseringsresultater foreslår fjellstyret følgende begrensninger som skal gjelde under jakta i 2021:

Alle jegergrupper unntatt harejegere:

Hele allmenningen:

- Det åpnes ikke for jakt på småvilt. Med småvilt menes lirype, fjellrype, orrfugl, hare, and eller vader.
- Siden det ikke åpnes for jakt åpnes det for et begrenset salg av treningskort for fuglehund i perioden 15. september til 31. oktober. Det blir satt krav om føring av sett-vilt skjema for treningskort.

Utenbygdsjegere som allerede har kjøpt jaktkort for småvilt får følgende refusjonsalternativer:

1. Refusjon av jaktkort. Innbetalt beløp vil bli refundert, med fradrag av et administrasjons-gebyr på 15% av kjøpesummen.
2. Jaktkortet gjøres om til treningskort til fuglehund. Det blir satt krav om føring av sett-vilt skjema for treningskort.
3. Mulighet til å benytte tildelt jaktkort for 2021 i 2022 mot et administrasjons-gebyr på 15%.

Harejakt med harehund:

Det åpnes for harejakt med harehund. Harejegere kan ikke felle annet småvilt enn hare.

Dagskvote settes til 1 (èn) hare pr. jaktlag pr. dag, og maks 3 (tre) harer pr. jaktlag i løpet av 2021.

Smårovilt:

Jakt går som normalt.

Øystre Slidre kommune mener fjellstyret har gjort ei grundig vurdering av årets takseringsresultater og støtter forslaget om å ikke åpne for jakt på annet enn hare i år grunna lav bestand.

Vedlegg 2. Innspill fra Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening.

Organisasjonsnummer:	992 427 948
Navn/foretaksnavn:	ØYSTRE SLIDRE Jeger- og FISKERFORENING
Organisasjonsform:	Forening/lag/innebring
Forretningsadresse:	2939 HEGGENES
Kommune:	ØYSTRE SLIDRE

Øystre Slidre Fjellstyre
2940 Heggenes

30.08.2020

Taksering av lirype og regulering av jakttrykk 2021

Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening (ØSJFF) har i dag 300 medlemmer, hvorav 75% er innenbygdsboende i Øystre Slidre og de resterende 25% i all hovedsak er utenbygdsboende med tilknytning til kommunen og foreningens aktiviteter.

Fuglehundgruppa i ØSJFF har utført taksering av lirype i oppdrag for Øystre Slidre Fjellstyre. Ett mangeårig og godt samarbeid. 39 taksører og 66 hunder har vært i aksjon i 2021.

ØSJFF har i år mottatt unormalt mange henvendelser angående takseringen og resultatet av denne, etter publisering av forslag til vedtak vedrørende årets småviltjakt i sak 32/2021. Det stilles mange spørsmål om linjetaksering som metode, tidspunkt for gjennomføring og resultat, samt det historiske datagrunnlaget som årlig blir presentert i saken.

Tilbakemeldingene fra medlemmer er i år delte i sitt syn på forslag om avlysning* av årets småviltjakt i Øystre Slidre statsallmenning * unntatt harejakt med harehund.

Oppsummert støtter 40 % innstillingen om avlysning, 40 % mener det skal åpnes for jakt med restriksjoner og 20% er usikre. De som mener at det skal åpnes for småviltjakt, viser til takseringsresultat i 2009, hvor det med tilsvarende svakt takseringsresultat, ble åpnet for jakt med restriksjoner, hvorpå det i 2010 ble registrert en betydelig oppgang i rypebestanden. De som støtter avlysning, viser særlig til den registrert svake kyllingproduksjonen i 2021.

Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforeningen støtter fjellstyrets forslag om å ikke åpne for småviltjakt i 2021, med mindre man kan finne faglig grunnlag for å åpne opp for småviltjakt med strenge restriksjoner. Da for å ivareta en uavbrutt tradisjon av stor betydning for mange av våre medlemmer, og for rekrutteringen av nye/ynge jegere.

Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforeningen støtter forslaget om å åpne for harejakt med harehund og salg av treningskort for fuglehund med krav om registrering av sett vilt. I tillegg oppfordrer vi sterkt til jakt på smårovvilt.

Med vennlig hilsen

Øystre Slidre Jeger- og Fiskerforening

Anders Frøberg
Styreleder

Postadresse:	Postboks 35, 2939 HEGGENES
Mail / Web	post@osjff.no http://www.osjff.no/oppland/oslide
Stiftelsesdato:	01.06.1922
Særlige opplysninger:	Registrert i Frivillighetsregisteret

Anders Frøberg opplyser på e-post det ikke er noen av taksørene som stiller spørsmål ved taksering og takseringsdata. Spørsmål kommer fra andre jegere som leser saken.